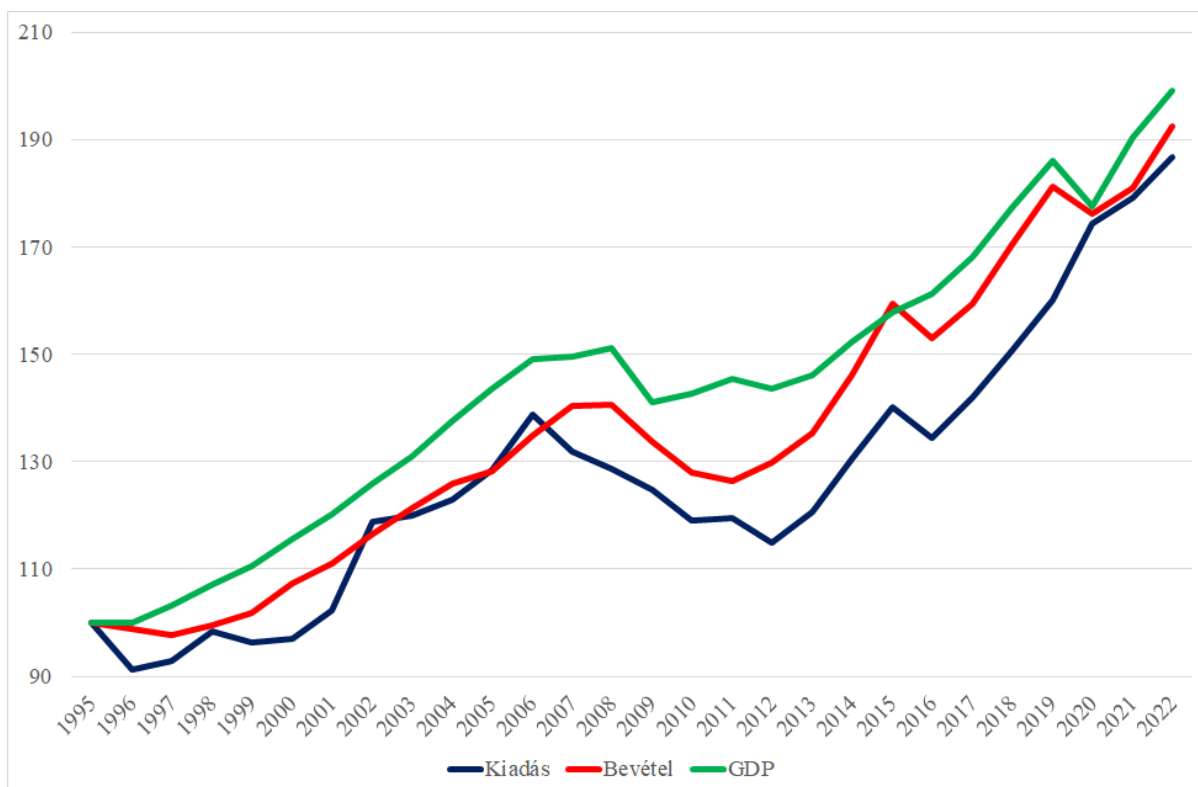

A korábbi laza költségvetések árát fizetjük meg most

Az utóbbi évek kormányzati költségezése kezdetben a COVID-19 járvány káros gazdasági hatásainak mérséklését szolgálta, majd kimondva is a növekedés erőltetett gyorsítása lett a cél. Ha a Bokros-csomagot (1995) követő időszakot nézzük¹ látható, hogy a költségvetési kiigazításoknak köszönhetően reálértéken a kiadások a bevételektől elmaradva (1996-2001 és 2007-2012 között), vagy azokkal közel azonosan nőttek (2002-2006 között) 2012-ig. Ekkora az államháztartás hiánya reálértéken az 1995-ös 35%-ára esett vissza.

A kormányzati (államháztartási) kiadások és bevételek alakulása változatlan árakon, valamint a GDP volumene (1995 = 100)

Forrás: KSH adatok alapján GKI számítás. Változatlan árakon: fogyasztói árindexszel számított érték.

2013 óta viszont a költségvetés kifejezetten expanzív! Ezt 2015-ig elsősorban az EU források felturbózott beáramlása okozta, ennek hatására a költségvetés (és az államháztartás) reálbevételei és reálkiadásai 22-23%-kal nőttek 3 év alatt. A 2016-ban volt egy kisebb visszaesés, de ezt 2017-től egy, a GDP növekedését is meghaladó költségvetési kiadásbővülési szakasz követte. **2016-2022 között reálértéken a kiadások 39%-kal, a bevételek 26%-kal emelkedtek** (ennek kisebb része az újra meginduló EU forrás beáramlásnak köszönhető), **miközben a GDP csak 23%-kal nőtt volumenben**².

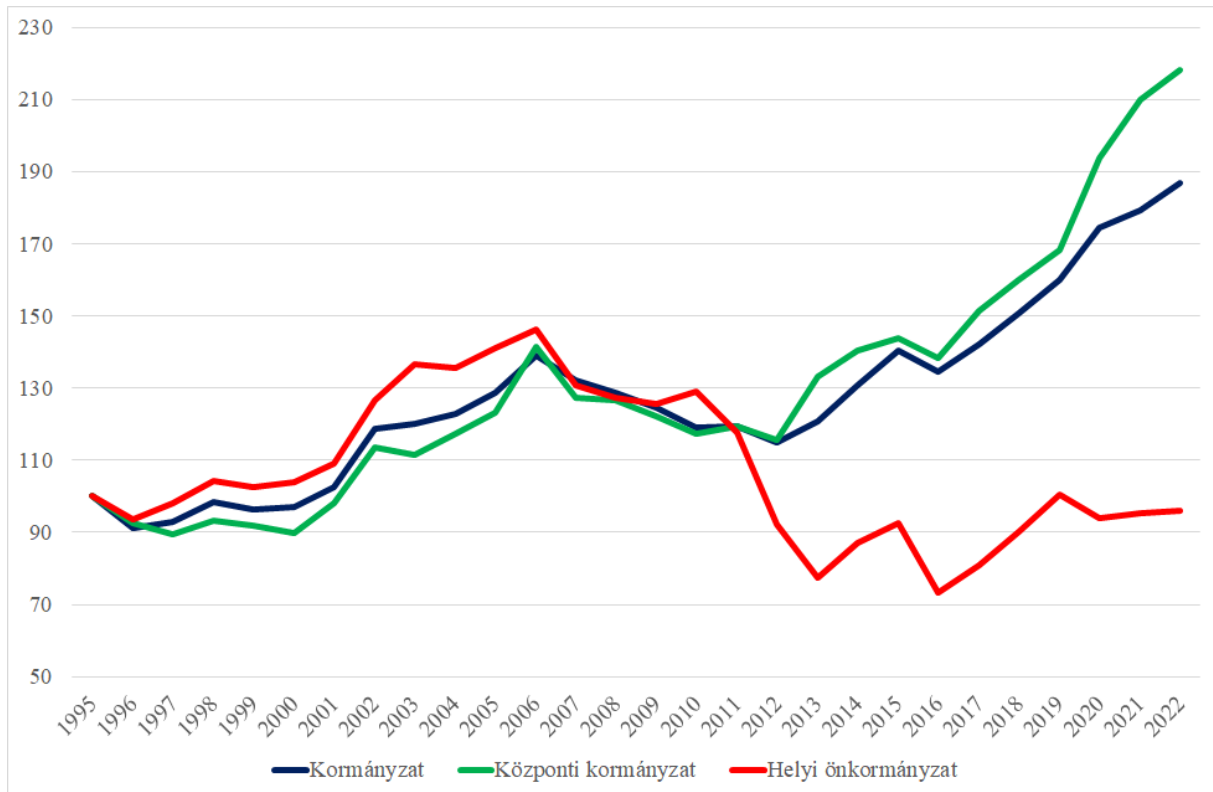
Nem meglepő, hogy ennek hatására az államháztartás hiánya is meglódult: 6 év alatt 14,6 ezer milliárd Ft-ot tett ki. **Mindez a nominális államadósságot is jelentősen megemelte: a 2010. végi 20 ezer milliárd Ft-ról 2022 végére 45,6 ezer milliárd Ft-ra (ezen belül 2016 vége óta 20,1 ezer milliárd Ft-tal nőtt az érték).** A hiány növekedése szerencsétlen módon egybeesett a (nemzetközi, majd a hazai) kamatok emelkedésével is, így egyre drágább a

¹ https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0017.html

² https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0001.html

korábbi adósságok finanszírozása. A korábbi, nem hatékony pénzköltés miatt a bevételek egyre kevésbé segítik a költségvetést, így az csak az extra adókkal képes fenntartani magát.

A kormányzat (államháztartás), a központi kormányzat (költségvetés) és a helyi önkormányzatok kiadásainak alakulása változatlan árakon (1995 = 100)

Forrás: KSH adatok alapján GKI számítás. Változatlan árakon: fogyasztói árindexszel számított érték.

Miközben a központi költségvetés rendkívüli mértékben „szórta a pénzt”, aközben a helyi önkormányzati feladatokra kevés forrás jutott. A 2012-es feladat átrendeződést (a kórházak államosítását, majd 2013-ban az oktatás központosítását) követően 2019-től reálértéken stagnál az önkormányzatok kiadása³, miközben a **válság, majd a recesszió miatt egyre több szociális feladat hárul az önkormányzati rendszerre.** Az alulfinanszírozottság miatt nem megfelelőek a belterületi utak, elaggott a víz- és szennyvízhálózat, romlik az egészségügyi alapellátás színvonala stb. Erre hivatkozva a költségvetési „kisgömböc” újabb államosításokban látja a megoldást, pedig az eddigi eredmények ennek hatékonyságát nem támasztják alá.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1056 Budapest, Váci utca 84.fsz. 2. Telefon: +36-30-014-7848

E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Molnár László, molnar.laszlo@gki.hu, +36-30-577-0832

³ 2022-ben a 2012-es szintet mindössze 10%-kal (a 2013-ast pedig 24%-kal) haladta meg a kiadás reálértéken (ebben ráadásul az EU források hatása is szerepel)